

سناریوهای موضوع هسته ای در سال ۱۴۰۴

رحمن قهرمان پور

توافق جامع؛ توافق جامع با آمریکا که مانع بازگشت مکانیسم ماشه شده و ثبات قابل توجهی در روابط دو طرف ایجاد کند و بخش بسیار زیادی از تحریم ها برداشته شود و فشار حداکثری متوقف شود.

توافق غیر جامع؛ توافقی است که مانع بازگشت مکانیسم ماشه می شود، اما تنش ها در روابط ایران و غرب را از بین نمی برد. بخشی از فشارهای حداکثری ادامه می یابد و تحریم ها کامل لغو یا تعلیق نمی شود.

عدم توافق؛ عدم توافق و ادامه وضع موجود که موجب بازگشت تحریم های شورای امنیت سازمان ملل از طریق مکانیسم ماشه و اعمال تحریم های جدید بر فروش نفت ایران می شود. فشار حداکثری با چاشنی اقدام نظامی در دستور کار قرار می گیرد و حتمل درگیری نظامی افزایش می یابد.

چرا توافق هسته ای با ایران برای آمریکا مهم است؟

توافق ممکن و موثر برای ایران

توافق
غیرجامع

فروش ۱/۵ الی ۲ میلیون بشکه نفت در روز

عدم پذیرش رژیم کنترل موشکی یا MTCR

حفظ چرخه سوخت هسته ای در خاک ایران

حفظ سانتریفیوژهای پیشرفته R&D در ایران

محدود کردن زمان بندی غروب برجام

حفظ غنی سازی در خاک ایران

تغوی تحریم های ثانویه آمریکا

عدم بازگشت مکانیسم ماشه

حفظ مواد غنی شده در خاک ایران یا طرف سوم مورد اعتماد

چرا توافق غیرجامع محتمل ترین سناریو است؟

بازگشت مکانیسم ماشه ایران را در شرایط به مراتب پیچیده ای قرار می دهد که برای آن آمادگی ندارد

توافق نکردن احتمال حمله به تأسیسات هسته ایران را به صورت قابل توجهی افزایش می دهد.

عدم فروش نفت درآمدهای دولت را به شدت محدود می کند.

عدم توافق باعث تداوم نارضایتی افکار عمومی می شود و احتمال اعتراضات داخلی را بیشتر می کند.

عدم توافق باعث تنش در روابط ایران و همسایگانش می شود.

جمهوری اسلامی ایران آماده حل همه اختلافات با آمریکا و غرب نیست چون این موضوع با هویت ج.ا.ایران گره خورده است.

منطقه خاورمیانه اهمیت خود را در سیاست جهانی تا حد زیادی از دست داده است.

توافق جامع باعث تشدید تنش بین دو جریان سیاسی اصلی در داخل می شود و لذا نظام توافق غیر جامع را ترجیح می دهد.

آثار توافق غیر جامع

روابط ایران و آمریکا عادی نمی شود، ولی به یک ثبات نسبی می رسد و پیش بینی پذیر می شود.
تنش میان ایران و اروپا مخصوصا در صورت برقراری صلح در اوکراین کاهش می یابد که تأثیر مثبتی بر مبادلات تجاری ایران و اروپا دارد.

فروش نفت ایران در حد قابل قبولی ادامه می یابد و درآمدهای دولت در حد فعلی حفظ می شود.

تحریم ها کامل لغو نمی شود و بخشی از آنها ادامه می یابد.

ممکن است سرمایه گذاری برخی کشورهای منطقه و اروپا و آسیا در ایران به صورت محدود افزایش یابد.

عدم قطعیت در بازار ها کمتر می شود اما شاهد کاهش بسیار زیاد در عدم قطعیت ها نخواهیم بود.

امارات، ترکیه و چین همکاری های تجاری و ارزی خود با ایران را در سطح فعلی ادامه می دهند. اما شاهد گشایش های جدی در این نوع همکاری ها نخواهیم بود.

روابط ایران با همسایگان در همین حد فعلی می ماند و بدتر نمی شود. اما بهبود زیادی هم رخ نمی دهد.

بهبود در مناسبات مالی تا حد قابل توجهی به پذیرش FATF وابسته خواهد بود.

ممنون از توجه شما